

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

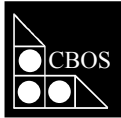
BS/47/2004

ZAINTERESOWANIE PODJĘCIEM PRACY W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2004

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

ZAINTERESOWANIE PODJĘCIEM PRACY W KRAJACH UNII EUROPEJSKIEJ

- ◆ W stosunku do lutego ubiegłego roku liczba osób zamierzających starać się o zatrudnienie w którymś z krajów unijnych zmniejszyła się o 3 punkty procentowe.
- ◆ Prawie jedna piąta ogółu badanych (18%) deklaruje chęć aktywnego poszukiwania pracy w którymś z państw unijnych, w tym co dziesiąty (10%) - w sposób zdecydowany. Co siódma osoba (14%) bierze pod uwagę taką ewentualność w przypadku otrzymania propozycji zatrudnienia. Ponad połowa Polaków (54%) nie jest zainteresowana podjęciem pracy w państwach Unii Europejskiej.
- ◆ Tak jak dotychczas, rynkiem pracy postrzeganym jako najbardziej atrakcyjny są Niemcy (36%). Mimo że nadal chce tam pracować zdecydowanie więcej osób niż w innych państwach, zainteresowanie zatrudnieniem w tym kraju nie jest tak duże jak w 2001 roku. W ciągu trzech lat wyraźnie zyskała natomiast na atrakcyjności Wielka Brytania. Chciałoby tam pracować 17% Polaków zainteresowanych zatrudnieniem w UE. O pracy w pozostałych krajach Piętnastki myśli już wyraźnie mniej osób. Wśród nich stosunkowo najczęściej wskazywano Francję, Szwecję, Włochy i Holandię.
- ◆ Większość respondentów zainteresowanych zatrudnieniem w krajach UE chciałaby wyjechać do pracy jedynie czasowo (łącznie 61% z nich) - zwykle na okres nieprzekraczający jednego roku (35%), rzadziej na dłużej (26%). Na emigrację zarobkową zdecydowałyby się co szósta osoba z tej grupy (17%).
- ◆ Oczekiwania płacowe osób zainteresowanych podjęciem pracy w krajach Piętnastki nie tylko nie zwiększyły się w ciągu ostatnich trzech lat, ale nawet nieco zmniejszyły. Najwięcej badanych (35%) podawało oczekiwane zarobki w granicach od 3000 zł do 4999 zł, nieco mniejsza liczebnie grupa (28%) zadowoliliby się płacą od 5000 zł do 6999 zł miesięcznie. Za satysfakcjonujące uznawano zarobki wynoszące średnio 5078 zł.

Jedną z obowiązujących w Unii Europejskiej zasad, które spotykają się z największą akceptacją społeczną w Polsce, jest swoboda podejmowania pracy w krajach Unii przez obywateli państw członkowskich tej organizacji. Jednak większość państw obecnej UE (poza Wielką Brytanią i Irlandią) uwzględniając obawy mieszkańców krajów Piętnastki o niekontrolowany napływ siły roboczej z nowych państw unijnych zdecydowała się wprowadzić ograniczenia w zatrudnianiu Polaków i obywateli innych krajów przystępujących do Unii. W jednym z ostatnich sondaży¹ po raz kolejny już zapytaliśmy Polaków, czy są zainteresowani podjęciem pracy w którymś z państw należących do tej organizacji.

Poziom zainteresowania pracą w Unii Europejskiej nie zmienia się w sposób wyraźny od kilku lat. W stosunku do lutego ubiegłego roku liczba osób zamierzających starać się o zatrudnienie w którymś z krajów unijnych zmniejszyła się o 3 punkty procentowe. Zapewne przyczyniła się do tego świadomość utrzymania ograniczeń w możliwości podejmowania pracy w krajach Unii Europejskiej.

Prawie jedna piąta ogółu badanych (18%) deklaruje chęć aktywnego poszukiwania pracy w którymś z państw unijnych, w tym co dziesiąty (10%) - w sposób zdecydowany. Co siódma osoba (14%) bierze pod uwagę taką ewentualność w przypadku otrzymania propozycji zatrudnienia. Ponad połowa Polaków (54%) nie jest zainteresowana podjęciem pracy w państwach Unii Europejskiej.

---

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (165) przeprowadzono w dniach 6-9 lutego 2004 roku na liczącej 1024 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy Pan(i) osobiście był(a)by zainteresowany(a) podjęciem pracy na terenie któregoś z państw Unii Europejskiej po przystąpieniu Polski do tej organizacji?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	V 2000	V 2001	II 2003	II 2004
	w procentach			
Tak, był(a)bym zainteresowany(a) i na pewno będę się o to starał(a)	13	13	11	10
Tak, był(a)bym zainteresowany(a) i prawdopodobnie będę się o to starał(a)	7	10	10	8
Tak, był(a)bym zainteresowany(a), jeśli dostał(a)bym taką propozycję, ale sam(a) nie zamierzam się o to starać	15	14	14	14
Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem	12	17	12	14
Nie, raczej nie był(a)bym zainteresowany(a)	21	15	18	18
Nie, na pewno nie był(a)bym zainteresowany(a), nawet jeśli dostał(a)bym taką propozycję	32	31	35	36

Starania o znalezienie pracy w którymś z krajów unijnych częściej zapowiadają mężczyźni (22%) niż kobiety (14%).

Zainteresowanie podjęciem pracy w Unii Europejskiej wiąże się jednak przede wszystkim z wiekiem oraz sytuacją zawodową. Do grup, którym najbardziej zależy na znalezieniu zatrudnienia w jednym z państw UE, należą ludzie młodzi. Podjęcie działań w tym kierunku deklaruje prawie połowa badanych do 24 roku życia (47%), w tym niemal jedna czwarta (23%) zapowiada to w sposób zdecydowany. Podobnie, starania o pracę zamierza podjąć ogółem prawie połowa uczniów i studentów (47%), w tym 18% można zaliczyć do najbardziej zdeterminowanych.

Kolejną kategorią osób wyrażających ponadprzeciętne zainteresowanie podjęciem pracy w UE są bezrobotni. Aktywnie poszukiwać pracy w którymś z jej krajów zamierza ogółem 40% bezrobotnych, w tym 26% deklaruje, że na pewno będzie się o to starać.

Starania o znalezienie zatrudnienia nieco częściej niż przeciętnie zamierzają podejmować ludzie z wykształceniem zasadniczym zawodowym (ogółem 26%), osoby o miesięcznych dochodach *per capita* nieprzekraczających 300 zł (30%) oraz respondenci źle oceniający własne warunki materialne (22%). W grupach społeczno-zawodowych zapowiedzi takie są stosunkowo najczęstsze wśród pracowników fizyczno-umysłowych (27%).

Osoby, które zadeklarowały, że są zainteresowane podjęciem pracy w którymś z krajów unijnych (zamierzają się o to starać lub biorą pod uwagę taką ewentualność, jeśli otrzymałyby stosowną propozycję), poprosiliśmy o sprecyzowanie swoich planów i określenie, gdzie, jak długo i za ile gotowi są podjąć pracę. Obecne deklaracje zestawiliśmy z odpowiedziami sprzed blisko trzech lat.

Zmiany, jakie nastąpiły w tym okresie, widoczne są przede wszystkim w preferencjach dotyczących miejsca pracy. Przed trzema laty nie były jeszcze znane warunki podejmowania pracy w państwach UE przez Polaków i obywateli innych krajów kandydujących do tej organizacji. Obecnie, kiedy wiadomo, że będą one zróżnicowane w poszczególnych państwach, Polacy nieco zrewidowali swoje wcześniejsze plany.

Tabela 2

W jakim kraju Unii Europejskiej chciał(a)by Pan(i) pracować?	Odpowiedzi respondentów deklarujących, że na pewno lub prawdopodobnie spróbują podjąć pracę w którymś z krajów UE, a także tych, którzy przyjęliby taką propozycję	
	V 2001 (N=379)	II 2004 (N=326)
	w procentach	
Niemcy	48	36
Wielka Brytania	9	17
Francja	9	8
Szwecja	5	6
Włochy	5	5
Holandia	4	5
Hiszpania	2	4
Dania	2	3
Irlandia	0	3
Belgia	1	2
Austria	5	1
Portugalia	0	1
Finlandia	0	0
Grecja	0	0
Luksemburg	0	0
Inne odpowiedzi	1	3
Trudno powiedzieć	8	7

Tak jak dotychczas, rynkiem pracy postrzeganym jako najbardziej atrakcyjny są Niemcy (36%). Mimo że nadal chce tam pracować zdecydowanie więcej osób niż w innych państwach, zainteresowanie zatrudnieniem w tym kraju nie jest tak duże jak w 2001 roku.

W ciągu trzech lat wyraźnie zyskała natomiast na atrakcyjności Wielka Brytania. Chciałoby tam pracować 17% Polaków zainteresowanych zatrudnieniem w UE. O pracy w pozostałych krajach Piętnastki myśli już wyraźnie mniej osób. Wśród nich stosunkowo najczęściej wskazywano Francję, Szwecję, Włochy i Holandię.

Warto zauważyć, że obecnie jeszcze rzadziej niż przed trzema laty wymieniano jako miejsce pracy Austrię, częściej natomiast Irlandię, która wówczas niemal w ogóle nie była brana pod uwagę jako ewentualny rynek pracy.

Niewielkie zmiany obserwujemy w deklaracjach dotyczących przewidywanego okresu pracy w krajach obecnej Unii Europejskiej. Nieco więcej osób niż przed trzema laty byłoby zdecydowanych wyjechać na krótki okres (do roku), ale równocześnie więcej chciałoby znaleźć w UE pracę na stałe i tam zamieszkać. Mniej osób niż poprzednio bierze natomiast pod uwagę dojeżdżanie do pracy za granicą.

Większość respondentów zainteresowanych zatrudnieniem w krajach UE chciałaby wyjechać do pracy jedynie czasowo (łącznie 61% z nich) - zwykle na okres nieprzekraczający jednego roku (35%), rzadziej na dłużej (26%). Na emigrację zarobkową zdecydowałaby się co szósta osoba z tej grupy (17%).

Co piąty badany deklarujący zainteresowanie pracą w państwach Piętnastki (21%) chciałby mieszkać w Polsce i dojeżdżać do pracy za granicą.

Tabela 3

Jak długo chciał(a)by Pan(i) tam pracować?	Odpowiedzi respondentów deklarujących, że na pewno lub prawdopodobnie spróbują podjąć pracę w którymś z krajów UE, a także tych, którzy przyjęliby taką propozycję	
	V 2001 (N=379)	II 2004 (N=326)
	w procentach	
Do około dwóch miesięcy	4	7
Od dwóch do sześciu miesięcy	11	12
Od sześciu miesięcy do roku	14	16
Od roku do dwóch lat	16	15
Ponad dwa lata	12	11
Chciał(a)bym pracować tam na stałe i tam zamieszkać	13	17
Chciał(a)bym pracować w Unii Europejskiej, ale mieszkać w Polsce	25	21
Trudno powiedzieć	5	2

Oczekiwania płacowe osób zainteresowanych podjęciem pracy w krajach Piętnastki nie tylko nie zwiększyły się w ciągu ostatnich trzech lat, ale nawet nieco zmniejszyły. O 5 punktów procentowych wzrosła liczba respondentów gotowych pracować za mniej niż 5000 zł miesięcznie, a o 6 punktów zmalał odsetek osób zdecydowanych pracować za wyższą pensję. Najwięcej badanych (35%) podawało oczekiwane zarobki w granicach od 3000 zł do 4999 zł, nieco mniejsza liczebnie grupa (28%) zadowoliliby się płacą od 5000 zł do 6999 zł miesięcznie. Za satysfakcjonujące uznawano zarobki wynoszące średnio 5078 zł.

Tabela 4

Ile musiałaby wynosić miesięczna płaca, żeby zdecydował(a) się Pan(i) na wyjazd do pracy za granicę?	Odpowiedzi respondentów deklarujących, że na pewno lub prawdopodobnie spróbują podjąć pracę w którymś z krajów UE, a także tych, którzy przyjęliby taką propozycje	
	V 2001 (N=379)	II 2004 (N=326)
	w procentach	
Poniżej 3000 zł	17	17
3000 - 4999 zł	30	35
5000 - 6999 zł	31	28
7000 zł i więcej	20	17
Trudno powiedzieć	2	3
	Średnia: 5155 zł	Średnia: 5078 zł

Wprawdzie niemal jedna trzecia Polaków (32%) zgłasza zainteresowanie pracą w Unii Europejskiej, jednak nie oznacza to, że aż tyle osób rzeczywiście się na to zdecyduje. Osoby najbardziej zdeterminowane do wyjazdu za granicę do pracy, a więc te, które deklarują, że na pewno będą się starały znaleźć zatrudnienie w którymś z krajów Unii Europejskiej, stanowią 10% całej badanej populacji. Nieco częściej niż wszyscy zainteresowani podjęciem pracy w UE jako preferowane jej miejsce wskazują Niemcy (41%), nieznacznie rzadziej Wielką Brytanię (15%). Stosunkowo często osoby zdecydowane zabiegać o zatrudnienie w UE wymieniają także Szwecję (8%), Francję (6%) i Danię (6%). Respondenci najbardziej zdeterminowani do poszukiwania pracy za granicą rzadziej niż wszyscy, którzy deklarują zainteresowanie pracą w krajach Piętnastki, chcą wyjechać tylko czasowo (łącznie 54%), nieco częściej zaś chcieliby wyjechać z kraju na stałe (22%). Ich oczekiwania płacowe są

zbliżone do oczekiwań wszystkich osób wyrażających ogólnie gotowość podjęcia pracy w Unii.

Deklaracje Polaków, nawet tych najbardziej zdecydowanie zapowiadających starania o uzyskanie pracy w UE, należy traktować ostrożnie. Nie wszyscy, którzy deklarują, że będą się starać o zatrudnienie w Unii, zaczną go aktywnie poszukiwać od razu po przystąpieniu Polski do tej organizacji. Tym bardziej że rynek pracy w Niemczech - postrzegany jako najbardziej atrakcyjny - będzie dla Polaków zamknięty przynajmniej przez najbliższe dwa lata.

Opracowała

Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy Pan(i) osobiście był(a)by zainteresowany(a) podjęciem pracy na terenie któregoś z państw Unii Europejskiej po przystąpieniu Polski do tej organizacji? 1 - Tak, był(a)bym zainteresowany(a) i na pewno będę się o to starał(a); 2 - Tak, był(a)bym zainteresowany(a) i prawdopodobnie będę się o to starał(a); 3 - Tak, był(a)bym zainteresowany(a), jeśli dostał(a)bym taką propozycję, ale sam(a) nie zamierzam się o to starać; 4 - Trudno powiedzieć, jeszcze nie wiem; 5 - Nie, raczej nie był(a)bym zainteresowany(a); 6 - Nie, na pewno nie był(a)bym zainteresowany(a), nawet jeśli dostał(a)bym taką propozycję

(%)

	1	2	3	4	5	6	Liczba osób
Ogółem	10	8	14	14	18	36	1024
Płeć							
Mężczyźni	12	10	17	13	17	31	490
Kobiety	8	6	12	15	19	41	534
Wiek							
18-24 lat	23	24	24	16	9	3	155
25-34	13	11	23	24	17	11	183
35-44	13	8	18	21	20	20	176
45-54	8	3	11	13	27	38	207
55-64	1	3	7	5	24	61	119
65 lat i więcej	0	0	2	1	11	86	184
Miejsce zamieszkania							
Wieś	11	7	12	14	14	41	383
Miasto do 20 tys.	9	8	14	17	19	33	127
20-100 tys.	9	8	16	13	25	28	200
101-500 tys.	10	8	17	11	16	38	192
501 tys.i więcej mieszk.	6	9	14	16	22	34	122
Wykształcenie							
Podstawowe	6	5	10	10	14	56	288
Zasadnicze zawodowe	15	11	16	19	17	22	265
Średnie	11	8	14	15	20	32	356
Wyższe	2	8	20	11	28	31	114
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	1	8	17	10	29	34	74
Prac.umysł.niż.szczebła	8	6	24	17	27	18	97
Pracownicy fiz.- umysł.	18	9	25	21	21	6	77
Robotnicy wykwalifikowani	11	8	23	22	15	19	78
Robotnicy niewykwalifik.	11	8	26	14	12	30	44
Rolnicy	9	2	7	26	21	36	54
Pracujący na własny rach.	7	5	15	6	24	43	38
Bierni zawodowo							
Renciści	1	6	9	6	21	57	125
Emeryci	1	1	4	2	14	78	195
Uczniowie i studenci	18	29	22	19	10	3	79
Bezrobotni	26	14	11	22	11	15	120
Gospodynie domowe i inni	14	4	5	23	23	31	43
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	9	9	19	17	19	26	164
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	12	7	23	25	22	12	59
sekt. pryw. poza rolnict.	8	6	25	13	25	23	180
prywatnym gosp. rolnym	9	4	10	23	16	39	64
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	21	9	16	17	14	23	109
300-399	12	7	15	12	23	31	79
400-599	10	8	20	12	17	33	168
600-800	2	4	13	14	25	42	153
Powyżej 800 zł	5	2	12	8	22	52	180
Ocena własnych war. mater.							
Złe	15	7	14	14	14	36	320
Średnie	8	7	13	14	20	38	465
Dobre	7	12	16	12	21	31	239
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	7	6	9	19	15	43	56
Raz w tygodniu	10	7	11	15	17	40	520
1-2 razy w miesiącu	10	10	19	17	19	24	143
Kilka razy w roku	11	10	17	12	19	31	201
W ogóle nie uczestniczy	8	7	19	7	22	36	105
Poglądy polityczne							
Lewica	9	9	14	11	18	39	191
Centrum	10	8	18	17	20	27	327
Prawica	10	8	13	11	20	38	228
Trudno powiedzieć	10	7	12	14	14	43	278